

Szanowni Państwo!

Zapraszamy Państwa do udziału w V Kongresie Dydaktyki Polonistycznej, będącym kontynuacją czterech poprzednich Kongresów zorganizowanych na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (2019), na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim (2017), Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (2015) oraz Uniwersytecie Jagiellońskim (2013).

Przewodni temat V Kongresu Dydaktyki Polonistycznej, który odbędzie się w Instytucie Filologii Polskiej na Uniwersytecie Gdańskim, brzmi:

KULTURA SOLIDARNOŚCI w przestrzeni edukacyjnej

Jako organizatorzy kolejnego Kongresu Dydaktyki Polonistycznej chcielibyśmy poprzez wybór jego tematyki odwołać się pośrednio do gdańskiej tradycji wolnościowej, ale zarazem zaproponować namysł nad szerszą perspektywą idei solidarności. Takiej, która przyczyniłaby się do przełamania mnożących się aktualnie w błyskawicznym tempie różnego typu podziałów, w tym wartościujących hierarchizacji, z wpisaną w nie zgodą na poczucie wyższości, wykluczenia czy – jawną lub ukrytą – pogardę.

Mimo wcześniejszych nadziei, związanych także z rozwojem mediów elektronicznych mających służyć działaniom wspólnotowym, umacnianiu demokracji, współczesność staje się czasem rozwijanych głównie dysproporcji i różnic między ludźmi. Temat Kongresu wynika z nasilającego się niepokoju, że w procesie nieustannie dokonującego się dzielenia zagubimy to, co nas łączy, bez względu na wszystkie specyfikacje tożsamościowe (indywidualne, społeczne, regionalne, narodowe). By jednak idea ludzkiej wspólnotowości nie miała charakteru mechanicznego, administracyjnego czy wymuszonego mocą autorytarnej – takiej czy innej – władzy, powinna w naszym przekonaniu korespondować z przemyślaną ideą solidarności wykraczającej poza różne odmiany tzw. interesu plemiennego. Powinna być realizowana nie tyle przez deklaracje (zwłaszcza polityczne), ile w przestrzeni dydaktyki polonistycznej na różnych jej poziomach.

Solidarność zawsze była i pozostanie największym wyzwaniem dla człowieka, ale i największym jego DAREM. O jej niezbędności świadczy również współczesna sytuacja epidemiologiczna i jej – także edukacyjne – konsekwencje. Solidarność potrzebna jest nam nie tylko w czasie zagrożenia, ale i w codziennej, solidnej pracy edukacyjnej, gdyż to ona kreuje, utrwała nasze podstawowe wzorce egzystencji, które przyczynić się mogą do życia w lepszym świecie niż jest.

Poniżej przedstawiamy zagadnienia, wokół których pragniemy skoncentrować obrady Kongresu

1. W poszukiwaniu PIERWSZEGO (tj. wspólnotowego) języka

- W ilu światach istniejemy i jakie mamy szanse w szeroko rozumianej przestrzeni edukacyjnej na odnalezienie języka wspólnotowego, elementarnego języka porozumienia?

Zagadnienie dotyczyłoby refleksji nad:

- światami równoległymi, osobnymi, antagonistycznymi, wykluczającymi się na różnych poziomach życia społecznego, kulturowego, naukowego;
- poziomami uczestnictwa w kulturze;
- miejscem polonistyki na mapie dyscyplin naukowych, zwłaszcza wobec rozwoju wiedzy szczegółowej w naukach ścisłych i przyrodniczych;
- edukacją polonistyczną wobec uwarunkowań społecznych, wpływu mediów społecznościowych, Internetu itd.
- Jaka wspólnota jest nam potrzebna? Jak wyznaczać granice wspólnotowości, by nie przekształcić jej w autorytarny przymus jednorodności? Jak te potrzeby i zagrożenia łączą się z dydaktyką polonistyczną?
- Szkoła / uniwersytet jako przestrzeń dialogu i przestrzeń sporu.
- Paradygmaty dydaktyki polonistycznej a model wspólnoty.
- Miejsce polonistyki akademickiej i szkolnej w świecie płynnej rzeczywistości.
- Edukacja usieciowiona wobec idei solidarności.

2. Przeciwno wykluczeniom: OKNA i DRZWI między osobnymi światami

- Formy i sposoby ograniczania/otwierania rzeczywistości wykluczających się/ osobnych z powodów:
 - społecznych,
 - kulturowych,
 - językowych,
 - ekonomicznych,
 - religijnych, światopoglądowych itp.
- Miejsce solidarności wobec problemu opozycji „swojskość – obcość” w przestrzeni kulturowo-językowej.
- Etyczny i polityczny wymiar edukacji polonistycznej, jej potencjał emancypacyjny, w tym refleksja nad takimi zagadnieniami, jak:
 - literatura – lektura – polityka;
 - języki przemocy, języki wykluczenia w edukacji;

- postkolonializm w edukacji polonistycznej;
- lokalność a uniwersalność;
- nienormatywność w edukacji polonistycznej;
- szkoła a demokracja.

3. SOLIDARNOŚĆ jako ludzkie być albo nie być

- Solidarność jako wartość wyjątkowo cenna i napotykaną ciągle jawne i ukryte przeszkody natury politycznej, rynkowej, psychologicznej (grzech poczucia wyższości, wobec...), medialnej (programy o najwyższej oglądalności „żywią się” często obrazami pogardy i poniżenia), socjologicznej, światopoglądowej itd.
- Solidarność jako dar łatwo deklarowany i odrzucany w praktyce życia społecznego; co zrobić z tym rodzajem hipokryzji w praktyce dydaktycznej / edukacyjnej na różnych jej poziomach.
- Miejsce solidarności w świecie wartości fundamentalnych (relacje między solidarnością, wolnością, tolerancją i demokracją) wobec zagrożeń XXI wieku.
- Uniwersytet / szkoła w dobie neoliberalizmu a solidarność.
- Solidarność postantropocentryczna / posthumanistyczna?

Z powodu sytuacji pandemicznej termin V Kongres Dydaktyki Polonistycznej ulega przesunięciu. Odbędzie się on w dniach **19-22 października (środa - sobota) 2022** roku. Szczegółowsze informacje prześlemy w następnych komunikatach.

Gorąco zapraszamy do Gdańska!

Przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego
V Kongresu Dydaktyki Polonistycznej
prof. dr hab. Grażyna Tomaszewska

